

*Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет*

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Тема: Управління людськими та фінансовими ресурсами в благодійних організаціях.

*Спеціальність 073 «Менеджмент»,
освітня програма 8.073.00.09 «Бізнес-адміністрування»*

Завідувач кафедри: _____/Карінцева О.І./

Керівник роботи: _____/Євдокимов А.В./

*Виконавець: _____/Дейнега В.Л./
П.І.Б.*

*Група: БА.мз-91с
шифр*

Суми 2020

ЗМІСТ

Реферат	3
Вступ	4
Розділ 1. Методичні основи діяльності благодійних організацій в Україні	7
1.1 Цілі та сфери благодійної діяльності	7
1.2 Економічні основи формування бюджету та його розподіл	9
1.3 Зведений бюджет як основа фінансування благодійних організацій.	18
Розділ 2. Управління людськими та фінансовими ресурсами благодійних організацій в сучасних умовах.	20
2.1 Структура органів правління організації та стилі управління людськими ресурсами.	20
2.2 Стилі управління людськими ресурсами.	22
2.3 Основні податки та їх класифікація.	23
2.4 Етапи аналізу Державного бюджету.	25
Розділ 3. Методичні підходи розподілу бюджетних коштів в Україні.	32
3.1 Критерії зарахування установ до бюджетних.	32
3.2 Головні розпорядники бюджетних коштів.	34
Висновки	41
Список літератури	43

Реферат

Кваліфікаційна робота містить 44 стор. тексту; 3 розділи; 10 рисунків; 2 таблиць; список літератури в кількості 19 джерел.

Мета кваліфікаційної роботи – управління фінансовими ресурсами благодійних організацій.

Об’єкт дослідження – благодійна організація, фінансування, розподіл коштів, державний контроль, організаційно-правові форми,

Методи дослідження – аналіз, дослідження, графічний метод представлення даних і матеріалу.

В першому розділі „Методичні основи діяльності благодійних організацій в Україні ” розкриті поняття благодійної організації та особливості її діяльності, визначені основи формування бюджету та методичні підходи розподілу бюджетних коштів.

В другому розділі „ Податки – основа управління фінансовими ресурсами благодійних організацій” проаналізовано фінансування через діяльність Державного казначейства в системі надходжень та видатків галузі.

В третьому розділі „ Методичні підходи розподілу бюджетних коштів в Україні”. Розкрито критерії зарахування установ до бюджетних. Визначені головні розпорядники бюджетних коштів.

Ключові слова: бюджет, бюджетна установа, розподіл коштів, фінансування, державний контроль, бюджетні асигнування, призначення, видатки .

Вступ

Державні фінанси є основою економічного життя держави, зростання матеріального добробуту населення. Переважна частина державних фінансових ресурсів зосереджується в бюджетах різних рівнів, які створюють бюджетну систему держави. [3,5,8,9, 12, 15]

Бюджет завжди був важливим інструментом впливу на розвиток економіки і соціальної сфери. За його допомогою держава, здійснюючи розподіл і перерозподіл валового внутрішнього продукту, могла змінювати структуру виробництва, впливати на результати господарювання, здійснювати соціальні перетворення.

В умовах переходу до ринку бюджет не втрачає своєї ролі, він є основним інструментом регулювання соціально-економічних процесів. Надходження до бюджету прямо залежать від стану виробництва. У свою чергу, можливість утримувати соціальну сферу, забезпечувати соціальні гарантії населенню залежить від стану надходжень до бюджету. Формування дохідної та видаткової частини бюджету пов'язане з основними макропоказниками економічного і соціального розвитку держави на відповідний рік.

Саме в бюджеті переплітаються великий спектр різнорівневих інтересів та суперечностей. Бюджет є досить потужною і подеколи небезпечною зброєю в руках державної влади. Він є об'єктом боротьби ідеологій, наукових концепцій, політичних переконань, уявлень про справедливість. [3,5,8,9, 12, 15]

У країнах з розвиненою ринковою системою нині сформувалися досить ефективні моделі функціонування бюджетної системи. Водночас трансформаційні процеси, які сьогодні відбуваються в Україні, мають свої особливості й потребують вивчення надбань світової фінансової науки та пошуку шляхів ефективного використання цього досвіду. Нині в Україні у сфері бюджету концентруються найгостріші проблеми економічного й соціального життя держави. Це бюджетний дефіцит і державний борг, повнота

мобілізації коштів до бюджету та ефективність їх витрачання.

З розвитком цивілізації бюджет стає унікальним інструментом здійснення економічної політики не лише за ринкових умов, а й у тоталітарних, монархічних та інших системах. У ньому сконцентровані інтереси держави, підприємців, населення. Між ними точиться постійна боротьба за задоволення власних потреб.

Об'єктом цих інтересів завжди є валовий внутрішній продукт, власне, напрями і методи його розподілу й перерозподілу та використання.

Бюджет як самостійна економічна категорія є формою існування реальних, об'єктивно обумовлених розподільних відносин, які виконують специфічне призначення — задоволення потреб як суспільства в цілому, так і його адміністративно-територіальних структур у фінансових ресурсах.

Головне призначення бюджету — регулювати розподіл і перерозподіл валового внутрішнього продукту за підрозділами виробництва, галузями економіки, адміністративно-територіальними утвореннями, верствами населення, ґрунтуючись на потребах ринкового господарства відповідно до визначеної фінансової політики. [3,5,8,9, 12, 15]

Врахувати в повній мірі всі можливі фактори, що мають вплив на бюджетну систему в умовах нестабільної економіки, політичної, соціальної ситуації практично неможливо, але зробити бюджет реальним за доходною та видатковою частинами є основним завданням Міністерства фінансів України та його підрозділів.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є управління фінансовими ресурсами через казначейство в благодійних організаціях.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення та аналіз діяльності благодійних організацій.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні задачі:

- розглянути сутність та значення бюджету
- вивчити порядок та особливості фінансування бюджетних установ;

Розділ 1. Методичні основи діяльності благодійних організацій в Україні

1.1 Цілі та сфери благодійної діяльності

Цілями благодійної діяльності є надання допомоги для сприяння законним інтересам бенефіціарів у сферах благодійної діяльності, визначених цим Законом, а також розвиток і підтримка цих сфер у суспільних інтересах.

Сферами благодійної діяльності є:[2]

- 1) освіта;
- 2) охорона здоров'я;
- 3) екологія, охорона довкілля та захист тварин;
- 4) запобігання природним і техногенним катастрофам та ліквідація їх наслідків, допомога постраждалим внаслідок катастроф, збройних конфліктів і нещасних випадків, а також біженцям та особам, які перебувають у складних життєв
- 5) опіка і піклування, законне представництво та правова допомога;
- 6) соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальні послуги і подолання бідності;
- 7) культура та мистецтво, охорона культурної спадщини;
- 8) наука і наукові дослідження;
- 9) спорт і фізична культура;
- 10) права людини і громадянина та основоположні свободи;
- 11) розвиток територіальних громад;
- 12) розвиток міжнародної співпраці України;
- 13) стимулювання економічного росту і розвитку економіки України та її окремих регіонів та підвищення конкурентоспроможності України;
- 14) сприяння здійсненню державних, регіональних, місцевих та міжнародних програм, спрямованих на поліпшення соціально-економічного становища в Україні;
- 15) сприяння обороноздатності та мобілізаційній готовності країни,

захисту населення у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного стану. [2]

Благодійні організації не мають права надавати благодійну допомогу політичним партіям або від імені політичних партій, а також брати участь у виборчій агітації. [2]

Суб'єкти благодійної діяльності[2]

1. Суб'єктами благодійної діяльності є благодійні організації, які утворені та діють відповідно до цього Закону, а також інші благодійники та бенефіціари.

2. Обмеження щодо політичних партій, кандидатів на виборні посади на державній або іншій публічній службі як суб'єктів благодійної діяльності визначаються законами України.

3. Суб'єкти благодійної діяльності мають право здійснювати благодійні програми, спільну благодійну діяльність та інші види благодійної діяльності спільно з нерезидентами з урахуванням особливостей, визначених законами або міжнародними договорами України. [2]

Види благодійної діяльності

1. Благодійники спільно чи індивідуально можуть здійснювати благодійну діяльність на підставі добровільного вибору одного або кількох таких її видів:

1) безоплатна передача у власність бенефіціарів коштів, іншого майна, а також безоплатне відступлення бенефіціарам майнових прав;

2) безоплатна передача бенефіціарам права користування та інших речових прав на майно і майнові права;

3) безоплатна передача бенефіціарам доходів від майна і майнових прав;

4) безоплатне надання послуг та виконання робіт на користь бенефіціарів;

5) благодійна спільна діяльність та виконання інших контрактів (договорів) про благодійну діяльність;

6) публічний збір благодійних пожертв;

7) управління благодійними ендавментами;

8) виконання заповітів, заповідальних відказів і спадкових договорів для благодійної діяльності;

9) проведення благодійних аукціонів, негрошових лотерей, конкурсів та інших благодійних заходів, не заборонених законом. [2]

2. Відшкодування благодійними організаціями витрат інших бенефіціарів, пов'язаних з передачею майна і майнових прав, зазначених у частині першій цієї статті, визнається благодійною діяльністю.

3. Отримання бенефіціарами благодійної допомоги від благодійників не може бути підставою для обмеження чи припинення будь-яких інших видів допомоги, виплат чи пільг, визначених законами України. [2]

4. Закони України можуть визначати додаткові види благодійної діяльності та особливості регулювання певних видів благодійної діяльності.

Органи управління благодійної організації

Органами управління благодійних товариств та благодійних фондів є загальні збори учасників, виконавчий орган і наглядова рада. Вищим органом управління благодійних товариств та благодійних фондів є загальні збори учасників. Органами управління благодійних установ є виконавчий орган і наглядова рада. Вищим органом управління благодійних установ є наглядова рада. У благодійних товариствах та благодійних фондах, які мають не більше десяти учасників, наглядова рада може не створюватися. У разі відсутності наглядової ради її повноваження здійснюються загальними зборами учасників. Установчі документи благодійної організації можуть визначати порядок утворення та діяльності інших органів благодійної організації, підзвітних органам управління благодійної організації. [2]

1.2 Економічні основи формування бюджету та його розподіл

Бюджет — слово запозичене із англійської мови ("budget"), що дослівно перекладається як "шкіряний мішок, торба, гаманець". Бюджет — це документ, в якому відображені доходи і витрати держави, органів місцевого самоврядування. [3,5,8,9, 12, 15]

Бюджет — це фонд фінансових ресурсів, який перебуває у розпорядженні

органів виконавчої влади певного рівня й використовується для виконання покладених на них функцій, передбачених конституцією. Економічна сутність бюджету полягає в тому, що виникає об'єктивна необхідність у розподілі й перерозподілі валового внутрішнього продукту між галузями економіки, верствами населення й територіями з метою підвищення ефективності економіки та добробуту громадян.

Ринкова модель економіки, а також усі без винятку інші моделі не можуть існувати й розвиватися без втручання держави в процеси розподілу й перерозподілу новоствореної вартості в суспільстві. Для цього використовуються фінанси, а бюджет є конкретною формою реалізації функцій держави. [3,5,8,9, 12, 15]

З розвитком цивілізації бюджет стає унікальним інструментом здійснення економічної політики не лише за ринкових умов, а й у тоталітарних, монархічних та інших системах. У ньому сконцентровані інтереси держави, підприємців, населення. Між ними точиться постійна боротьба за задоволення власних потреб.

Об'єктом цих інтересів завжди є валовий внутрішній продукт, власне, напрями і методи його розподілу й перерозподілу та використання.

Бюджет як самостійна економічна категорія є формою існування реальних, об'єктивно обумовлених розподільних відносин, які виконують специфічне призначення — задоволення потреб як суспільства в цілому, так і його адміністративно-територіальних структур у фінансових ресурсах.

Бюджет як економічна категорія має такі ознаки (рис 1.1)

Рис 1.1 Ознаки бюджету

Бюджет також має такі особливості (рис 1.2).

Сутність бюджету, його економічну природу відображають певні економічні відносини. Учасниками цих відносин є держава, суб'єкти господарювання всіх форм власності та населення:

- держава має потребу у фінансових ресурсах для виконання своїх функцій;
- суб'єкти господарювання всіх форм власності та напрямів діяльності як постачають грошові ресурси державі, так, і можуть їх отримувати від неї залежно від місця і ролі в системі економічних відносин;

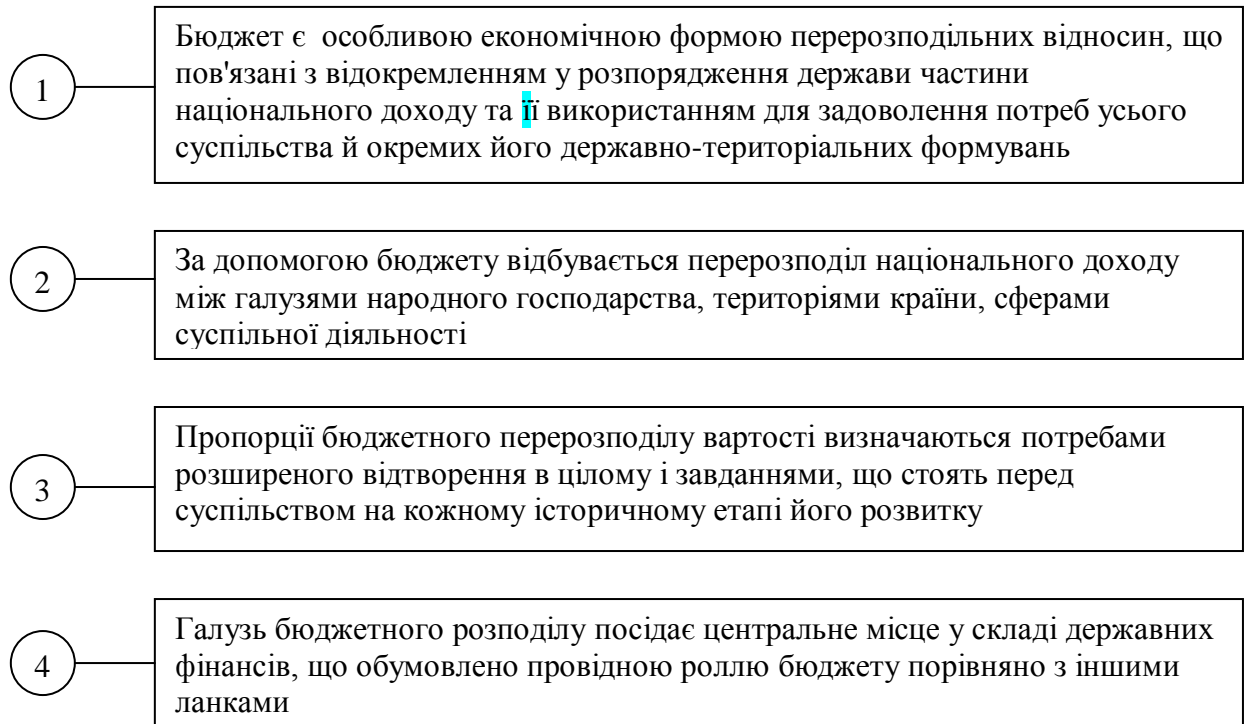

Рис. 1.2. Особливості бюджету

- населення, яке може бути як платником податків (переважно особи працездатного віку), так і отримувачем грошових коштів (допомога дітям, матерям, інвалідам, пенсіонерам тощо).

Сутність бюджету проявляється також у тому, що він є основною ланкою державних фінансів. На рис. 1.3 відображено рівні та ланки державних фінансів, серед яких бюджет держави відіграє провідну роль.

		Ланки			
		Бюджет держави	Цільові фонди	Державний кредит	Фінанси підприємств
Рівні	Загальнодержавні фінанси	Державний бюджет	Загальнодержавні фонди	Державні позики	Фінанси державного сектору
	Місцеві фінанси	Місцеві бюджети	Регіональні фонди	Місцеві позики	Фінанси муніципального господарства

Рис. 1.3 Система державних фінансів

Сутність бюджету реалізується через його функції. Основних, чітко структурованих функцій є дві — розподільна і контрольна. В економічній літературі називаються також і додаткові функції — економічної безпеки держави, забезпечення існування держави тощо.

Через розподільну функцію держава зосереджує у своїх руках усі джерела бюджетних надходжень, щоб потім використати їх з найбільшою ефективністю. Жодна з інших ланок фінансів не здійснює такого багатoproфільного перерозподілу як по вертикалі, так і по горизонталі економіки. Це перерозподіл між міністерствами, відомствами, напрямками між блоками галузей, територіальний розподіл. [3,5,8,9, 12, 15]

Сфера дії розподільної функції досить значна. Це пояснюється тим, що в бюджетних відносинах беруть участь практично всі члени суспільства. Основою бюджетного розподілу є чистий дохід, який утворюється в суспільстві.

Сутність контрольної функції полягає в тому, що суспільство в особі специфічних державних або недержавних структур контролює і вирівнює бюджетний розподіл. Виконання контрольної функції сприяє оптимальному рухові бюджетних ресурсів як в частині їх збирання, так і розподілення.

Функціонування бюджету здійснюється у взаємодії двох його особливих форм — доходів і видатків, кожна з яких має специфічне суспільне призначення. [3,5,8,9, 12, 15]

За рахунок доходів формується фінансова база діяльності держави, а за рахунок видатків забезпечуються економічні та соціальні потреби всіх членів суспільства.

Доходи бюджету класифікують за такими розділами (див. рис. 1.4):

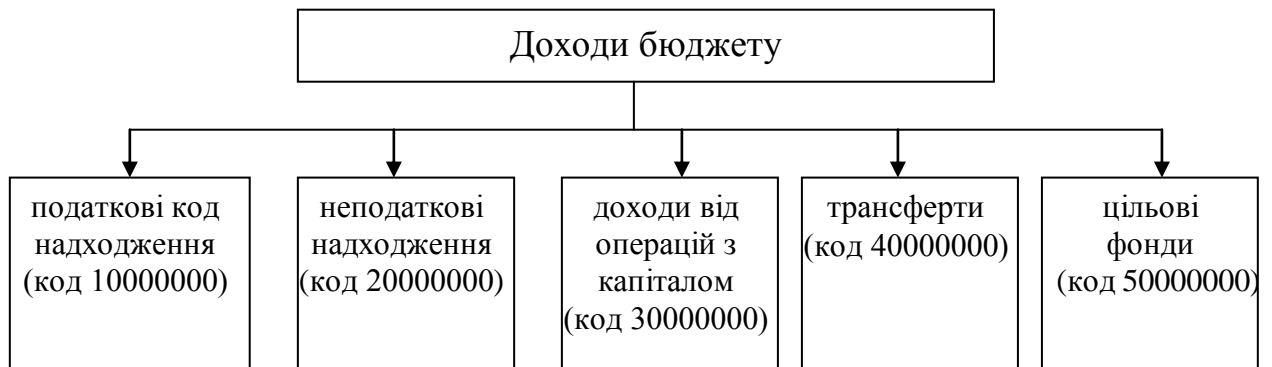

Рис. 1.4. Класифікація доходів бюджету

Код доходів складається з 8 цифр. Вищезазначеним розділам доходів відповідає перша цифра восьмизначного коду класифікації доходів бюджету.

Кожен розділ доходів бюджету має складові, які ділять на групи, підгрупи, статті та підстатті. Наприклад, податок на прибуток підприємств має код 11020000 з деталізацією за видами підприємств тощо. Ці коди застосовують всі підприємства для перерахування податків та інших платежів до бюджету.

Бюджетний кодекс встановлює зокрема, що із застосуванням кодів класифікації доходів бюджету складаються додатки до законів про Державний бюджет України.

До податкових надходжень(код 10000000) належать визначені податковими законами України загальнодержавні і місцеві податки, збори та інші обов'язкові платежі.

Неподатковими надходженнями (код 20000000)визначають:

1) доходи від власності та підприємницької діяльності (код 21000000), які включають зокрема:

- 21020000 Надходження від перевищення валових доходів над видатками НБУ;
- 21030000 Надходження від грошово-речових лотерей;
- 21060000 Рентна плата.

2) адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу (код 22000000);

3) надходження від штрафів та фінансових санкцій (код 23000000);

4) інші неподаткові надходження (код 24000000);

5) власні надходження бюджетних установ (код 25000000).

Доходи від операцій з капіталом (код 30000000) включають:

1) надходження від продажу основного капіталу (код 31000000);

2) надходження від реалізації державних запасів товарів (код 32000000);

3) надходження від продажу землі і нематеріальних активів (код 33000000);

4) податки на фінансові операції та операції з капіталом (код 34000000).

Трансферти (код) – це кошти, одержані від інших органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших держав або міжнародних організацій на безоплатній та безповоротній основі. Трансферти, зокрема, включають:

• 41020000 Дотації

• 41030000 Субвенції

У цільові фонди (код 50000000) входять:

• 50010000 Збір до Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення;

• 50020000 Пенсійний фонд України;

• 50030000 Збір на обов'язкове соціальне страхування до Фонду соціального страхування України з тимчасової втрати працездатності;

• 50060000 Платежі до Фонду соціального страхування від нещасних

випадків на виробництві та професійних захворювань України;

- 50070000 Платежі до Фонду України соціального захисту інвалідів.

Доходи бюджету формуються переважно за рахунок оподаткування фізичних та юридичних осіб, платежів за використання природних ресурсів, державного мита, доходів від приватизації державного майна, ліцензійних зборів за право виробництва і продажу спиртних напоїв, надходжень від лотерей, реалізації державних облігацій, іноземних та внутрішніх позик тощо.

Видатки мають доволі складну структуру і тому їх подають у вигляді класифікації. [3,5,8,9, 12, 15]

Бюджетна класифікація видатків багаторівнева і являє собою розмежування видатків за функціональними, відомчими, економічними та програмними ознаками (Див. Рис. 1.5):

Рис. 1.5 Класифікація видатків бюджету

Економічна природа бюджету виявляється саме в тому, що за його допомогою держава надає суспільству унікальні блага й послуги, які істотно

впливають на рівень добробуту та якість життя. До таких благ належать оборона країни, національна безпека й правопорядок, благоустрій, захист довкілля, освіта, охорона здоров'я, наука, культура тощо. [3,5,8,9, 12, 15]

Проте усвідомлення економічної суті бюджету зі своїм становленням пройшло довгий шлях. Перші наукові визначення бюджету з'явилися лише на початку ХХ ст. Так, енциклопедичний словник Брокгауза та Єфрона стверджує, що бюджет, із погляду держави, є загальним фінансовим законом, на якому будується розпис доходів і видатків держави.

Саме тут зароджується ідея, що за допомогою бюджету держава, поряд із розв'язанням класичних адміністративних, політичних і оборонних завдань, виконує соціальну функцію суспільного добробуту. Користуючись бюджетом, держава забезпечує населенню матеріальний достаток, комфортне та безпечне існування.

Ця теорія стала панівною у другій половині ХХ ст. Біля її джерел стояли найвизначніші представники фінансової науки. Ідея суспільного блага набула вирішального значення в теорії бюджету та фінансів загалом. Представники цієї теорії називають бюджет публічною або фіскальною економікою, продуктивність якої вимірюється обсягом і якістю суспільних благ.

У наукових працях західних теоретиків державні фінанси і бюджетний процес описується з позиції ринкових відносин. За допомогою бюджету здійснюються мінові акти купівлі-продажу за схемою "податки — блага". Тобто через бюджет здійснюється мінова угода між державою та приватними особами, де податки є формою залучення коштів і участі населення у фінансуванні потрібних йому витрат. [3,5,8,9, 12, 15]

Реакцією населення на нееквівалентність між сплаченими податками та одержаними суспільними благами є відмова від підтримки на виборах тих політичних сил, які не забезпечують рівноваги між корисністю благ та їхньою сумарною вартістю. У наукових працях європейських авторів державні фінанси, і передусім бюджет, постають складною сферою, яка перебуває на перехресті економіки й політики та є невід'ємною складовою суспільно-

економічної системи. З цим важко не погодитися.

Однією з основних умов ефективного регулювання економіки є створення досконалої фінансової системи, яка охоплює державні фінанси підприємницьких структур, централізовані та децентралізовані фонди цільового призначення, державний кредит, резервні та страхові фонди. Основу фінансової системи складають державні фінанси — зведений бюджет, призначений для фінансування заходів економічного розвитку, соціально-культурної сфери, потреб оборони і державного управління. [3,5,8,9, 12, 15]

1.3 Зведений бюджет як основа фінансування благодійних організацій.

Зведений бюджет, як поєднання Державного і місцевих бюджетів, залишається головним важелем активної бюджетної політики держави.

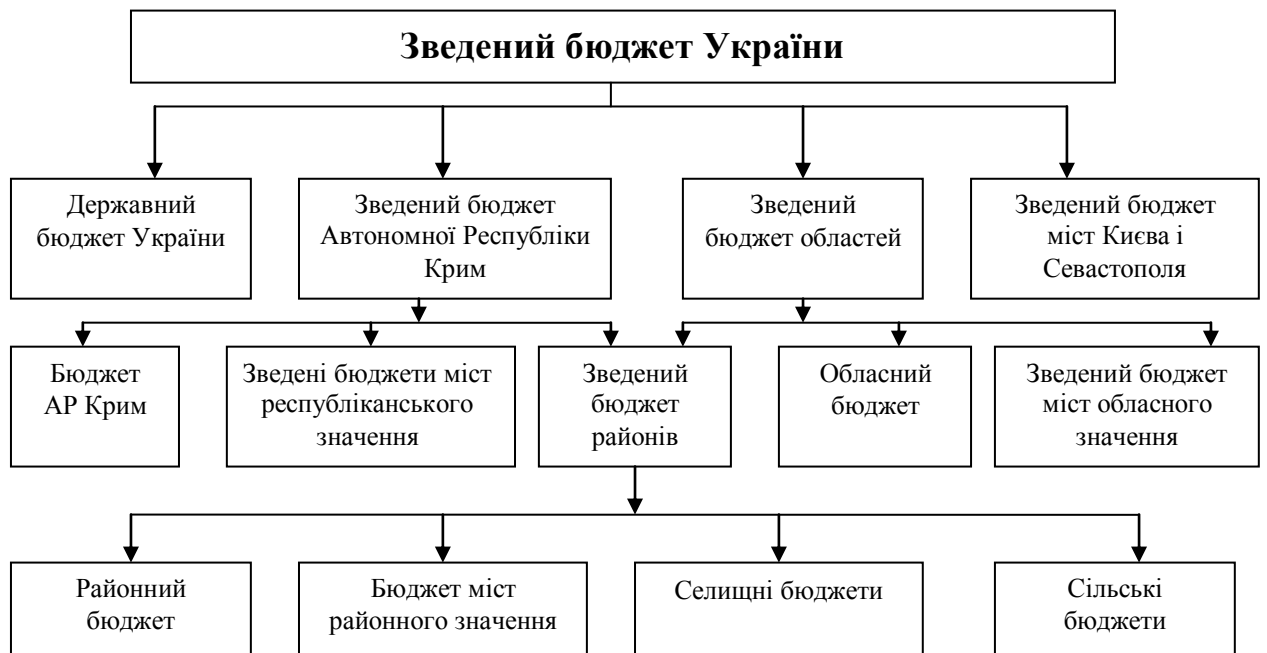

Рис.1.6 Структура бюджетної системи України

Зведений бюджет складається з дохідної і видаткової частин, а також містить дані про бюджетний дефіцит. Доходи зведеного бюджету відображають

економічні відносини, що виникають між державою та підприємствами, організаціями і громадянами в процесі формування бюджетного фонду України. Формою прояву економічних відносин є встановлені законодавством України різні види надходжень до бюджетної системи: від сплати фізичними та юридичними особами податків, зборів та інших обов'язкових платежів, надходжень з інших джерел, а матеріальним втіленням — грошові кошти, мобілізовані до бюджетного фонду. [3,5,8,9, 12, 15]

У дохідній частині бюджету відображуються такі основні статті: податок на прибуток підприємств та організацій, податок на додану вартість, акцизний збір, доходи від зовнішньоекономічної діяльності, прибутковий податок з громадян, інші надходження до бюджету

До складу інших надходжень до бюджету входять: плата за землю, податок з власників транспортних засобів, лісовий дохід, державне мито, відрахування на геологорозвідувальні роботи, плата за спеціальне використання прісних водних ресурсів, податок на промисел, надходження коштів від приватизації майна державних підприємств, мобілізація коштів для фінансування структурної перебудови економіки, надходження відрахувань від перевищення поточних доходів над видатками Національного банку, надходження коштів від Державного комітету по матеріальних резервах, плата за спеціальне використання надр при видобуванні корисних копалин, місцеві податки і збори, збори та інші неподаткові доходи, рентна плата за нафту і природний газ.

2. Управління людськими та фінансовими ресурсами благодійних організацій в сучасних умовах.

2.1 Структура органів правління організації та стилі управління людськими ресурсами.

Громадські організації (або ж неурядові організації – НУО) як самостійні інституції не лише надають послуги цільовій аудиторії, а й здійснюють управління власними ресурсами (людськими, фінансовими, матеріально-технічними) та процесами, що відбуваються всередині організації (формування кадрової політики, реалізації завдань, ідей і проектів), а також важелями впливу на перебіг дотичних до її діяльності процесів зовнішніх.

Задля якісного управління діяльністю та досягнення поставленої мети НУО формує органи правління. Важливо, щоб при цьому була дотримана політика представництва різних статей і вікових груп. Розподіл функцій у прийнятті рішень, дотримання розмежування повноважень є запорукою високого рівня організаційного розвитку, системності і сталості в реалізації визначених кроків і мінімалізує виникнення кризових ситуацій. Належне врядування дозволяє також обмежувати владу однієї людини (наприклад – керівника) та сприяє ефективному залученню і використанню ресурсів.

Структура органів правління (рис.3.1)

Основними управлінськими органами в організації є керівні, виконавчі і контролюючі органи. Їх утворення визначається і регулюється чинним законодавством України (ЗУ «Про громадські об'єднання», «Про благодійну діяльність і благодійні організації»).

Залежно від масштабу діяльності організації та кількості її членів найвищим управлінським органом можуть бути загальні збори, конференція або з'їзд. Зазвичай він збирається раз на рік із метою прийняття найважливіших рішень: створення або ліквідація організації, затвердження Статуту, прийняття та звільнення членів організації, обрання та відкликання членів Правління,

Ревізійної комісії тощо. Повноваження цього органу не можуть бути делегованими.

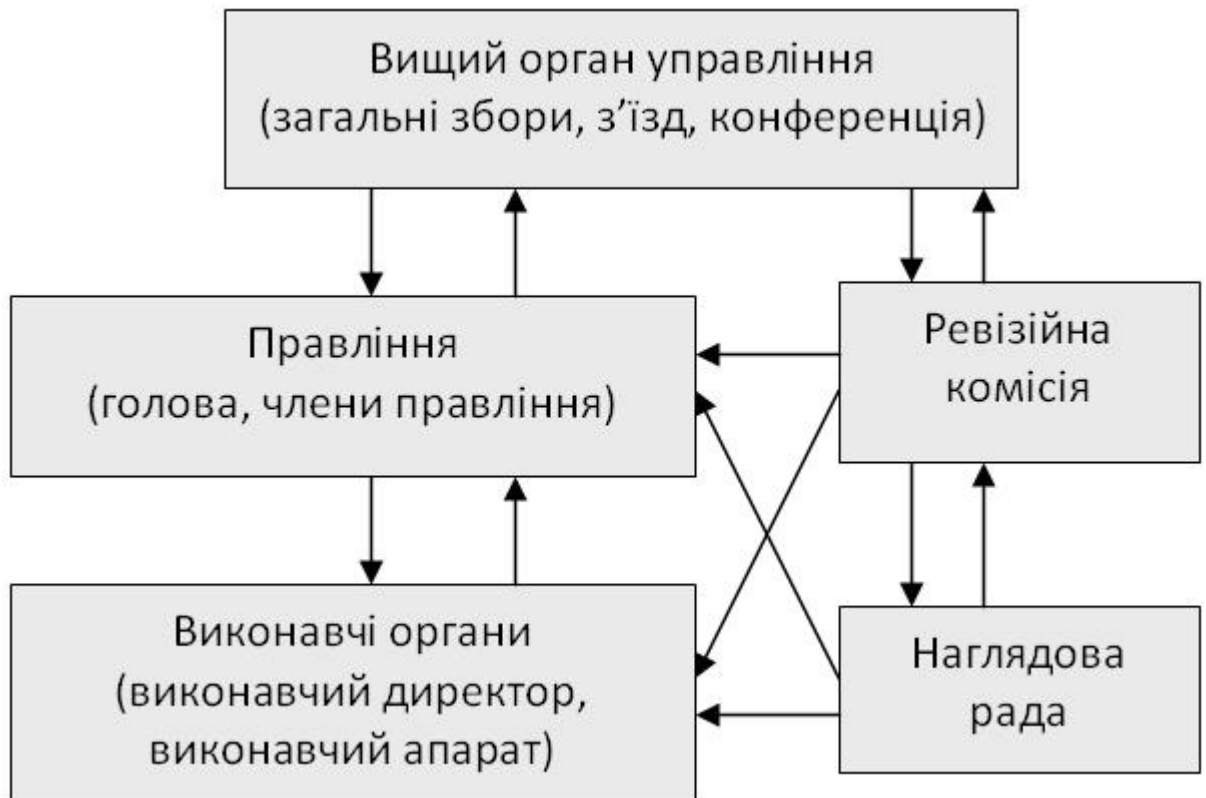

Рис.3.1 Структура органів правління

Однак важливі у діяльності організації питання потребують частішого ніж раз на рік вирішення. Задля злагодженої роботи організації, прийняття стратегічних рішень обирають колегіальний орган – Правління, – який може делегувати виконання своїх рішень виконавчому органу. Правління звітує вищому органу (наприклад, Загальним зборам), але має право самостійно ухвалювати рішення від імені організації. До переліку повноважень входить затвердження і звільнення голови Правління, розробка і коригування стратегії розвитку організації, окремих проектів і заходів, затвердження річного бюджету, звіту організації, залучення ресурсів тощо. Колегіальність прийняття рішення запобігає просуванню інтересів окремих осіб.

Голова Правління, хоч і не може приймати одноосібних рішень, проте при однаковій кількості протилежних думок членів Правління його голос вважається вирішальним. У повноваження Голови входить складання графіку

засідань Правління, формування порядку денного, ведення засідань, нагляд за прийомом і звільненням членів організації, представлення організації на всіх рівнях та ін.

Окрім Правління, організації можуть створити й виконавчий орган на чолі з директором (або окрему одиницю – виконавчого директора), який підпорядковується Правлінню. Його завдання – розробляти і впроваджувати операційні плани, управляти ресурсами, визначати потреби організації, відповідати за ефективність виконання поточних завдань, популяризувати організацію в соціумі.

Необхідними складовими елементами в структурі НУО є Ревізійна комісія та Наглядова рада. Ревізійна комісія підпорядковується найвищому органу правління і контролює виконання його рішень, дотримання організацією чинного законодавства, використання ресурсів (особливо фінансових). Члени Ревізійної комісії можуть брати участь у засіданні Правління, але без права голосу. Наглядова рада виступає більше як дорадчий орган, який сприяє розробці і втіленню стратегії розвитку організації, врегульовує конфлікт інтересів, стежить за відповідністю діяльності організації проголошеним цінностям, цілям і місії.

Попри обов’язковість певних складових елементів, структура організації може змінюватися залежно від потреб – класична (вертикальна, ієрархічна) структура може стати частково децентралізованою, що типово для великих організацій, а також у випадках, коли організації реалізують одночасно кілька проектів, за кожен із яких відповідає окрема група людей.

2.2 Стилi управління людськими ресурсами.

Загалом коли йдеться про стилі управління в громадській організації, то визначальним у побудові взаємозв’язків між органами врядування є людський чинник, а саме – особистість керівника, впливовість якого визначається наявністю в нього лідерських навичок.

Згідно з найбільш поширеною теорією німецько-американського психолога Курта Левіна, існує три стилі лідерства:

- авторитарний (коли влада керівника є визначальною, все тримається під суворим контролем);
- демократичний (колегіальне вирішення завдань, довіра між членами організації, розвиток їх ініціативності, висока самосвідомість і відповідальність кожного);
- ліберальний (низька вимогливість, відсутність дисципліни та чіткого контролю за діями членів колективу).

Важко сказати, який зі стилів управління бажаний для громадської організації – все залежить від того, наскільки самодостатніми, відповідальними, професійними особистостями є члени колективу, як давно і наскільки злагоджено вони працюють разом, у яких умовах діє організація тощо. Більше того, з часом стиль управління може змінюватися, набувати змішаних форм. Проте, з метою запобігання конфлікту інтересів, ключові моменти мають бути задекларовані в цінностях і принципах діяльності організації, а також у нормативних документах про діяльність органів управління (наприклад, у Положенні). Випрацьовуючи політику уникнення конфлікту інтересів, організація лише посилює свій авторитет і впливовість у суспільстві як інституції прозорої та підзвітної, що сприяє залученню серйозного людського і фінансового капіталу.

2.3 Основні податки та їх класифікація.

Основними *загальнодержавними податками*, є податок на додану вартість (ПДВ), акцизний збір, податок на прибуток підприємств та організацій, податок на доходи фізичних осіб, мито, державне мито, плата за землю, податок з власників транспортних засобів, податок на промисел, податок на нерухоме майно (нерухомість) тощо. Основні *місцеві податки і збори*, що застосовуються згідно з рішеннями місцевих Рад народних депутатів, — це:

податок на рекламу, комунальний податок, готельний збір, збір за паркування автомобілів, ринковий збір, збір за видачу ордера на квартиру, збір за виграш на бігах, збір за право використання місцевої символіки та деякі інші платежі, що надходять до місцевих бюджетів.

При цьому ставки податків і пільги щодо оподаткування не можуть встановлюватись або змінюватись іншими законодавчими актами України, крім законів про оподаткування.

Під **податком, збором**, іншим обов'язковим платежем до бюджетів і внеском до державних цільових фондів розуміється обов'язковий внесок до бюджету відповідного рівня: державного, Автономної Республіки Крим, місцевих або Державного цільового фонду, здійснюваний платниками у порядку і на умовах, що і визначаються законодавчими актами України.

Державні цільові фонди — це фонди, які створені відповідно до законів України і формуються за рахунок визначених законодавством України внесків юридичних осіб незалежно від форм власності та внесків громадян. Платниками податків та інших обов'язкових платежів є юридичні та фізичні особи, на яких згідно із законодавчими актами покладено обов'язок сплачувати податки та інші обов'язкові платежі. [3,5,8,9, 12, 15]

Сукупність податків, зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів і державних цільових фондів, що справляються у встановленому законами країни порядку, становить **систему оподаткування**.

Об'єктом оподаткування може бути тільки дохід, а не джерело доходу і не розмір витрат. Оподаткування має бути пов'язане з ціновою та амортизаційною політикою, з системою відрахувань до бюджету і позабюджетних фондів.

Отже, податки є надійним джерелом фінансової політики держави. Завдяки певній системі оподаткування встановлюються **видатки бюджету**.

Видатки бюджету — це економічні відносини, що виникають внаслідок розподілу фонду грошових коштів держави та його використання за галузевим, цільовим і територіальним призначенням. Видатки бюджету проявляються через конкретні види витрат, кожний з яких може характеризуватися в якісному

та кількісному аспектах. Якісна характеристика дозволяє встановити економічний зміст і суспільне призначення кожного виду бюджетних видатків, кількісна—їх величину. [3,5,8,9, 12, 15]

Відповідно до суспільного призначення всі видатки поділяються на групи:

- народне господарство;
- соціально-культурні заходи;
- оборона;
- управління;
- інші видатки.

За цільовим призначенням усі зазначені видатки бюджету поділяються на дві групи: видатки розвитку і поточні видатки.

Видатки розвитку, або видатки на народне господарство, - це видатки бюджетів на фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності, зокрема фінансування капітальних вкладень виробничого і невиробничого призначення; фінансування структурної перебудови народного господарства, субвенції та інші видатки, пов'язані з розширеним відтворенням.

Поточні видатки — це видатки бюджетів на фінансування мережі підприємств, установ, організацій та органів, які діють на початок бюджетного року (тобто з 1 січня поточного року), а також на фінансування заходів щодо соціального захисту населення та інших заходів, що не належать до видатків розвитку.

2.4 Етапи аналізу Державного бюджету.

Особливу роль у підтримуванні фінансової нестабільності відіграє **бюджетний дефіцит** як перевищення видатків над доходами бюджету. Бюджетний дефіцит має місце практично в усіх країнах світу, але причини його утворення можуть бути різними. По-перше, дефіцит може пов'язуватися з необхідністю здійснення значних державних вкладень у розвиток економіки,

по-друге, він виникає як результат надзвичайних обставин (війни, стихійного лиха), а також може відображати кризові явища в економіці, неефективність фінансово-кредитних зв'язків, неспроможність уряду тримати під контролем фінансову ситуацію у країні. [3,5,8,9, 12, 15]

Етапами аналізу Державного бюджету є:

1. Узагальнений аналіз зведеного бюджету, структури його доходів і витрат, еластичності податкової системи, співвідношень ВВП і показників бюджету, структури бюджетної системи й України.

2. Аналіз тенденцій, що мають місце: визначення абсолютних і відносних відхилень статей бюджету в поточному та базовому періодах.

3. Визначення факторів, що впливають на доходи і видатки бюджету.

Перший етап аналізу починається з аналізу ВВП як найважливішого макроекономічного індикатора. До того ж, він є відправним узагальнюючим показником, використовуваним при розробці бюджету на певний рік. Тому спочатку доцільно проаналізувати цей показник: тенденції в його динаміці, галузеву структуру, фактори зміни обсягів і пропорцій формування. Наступним кроком на цьому етапі є аналіз діючої системи податків. По найважливіших податках (ПДВ, акциз, податок на прибуток підприємств та організацій, прибутковий податок з громадян) аналізується їх частка від ВВП, питома вага у доходах бюджету. [3,5,8,9, 12, 15]

Показник, що відбиває зміну величини податкових надходжень залежно від зміни величини ВВП, називається еластичністю податкової системи.

Кожний окремий податок впливає на еластичність податкової системи залежно від еластичності цього податку та його питомої ваги в загальній сумі податкових надходжень. Збільшення першого і другого факторів збільшує й еластичність податкової системи в цілому.

Коефіцієнт еластичності (E) розраховується за формулою:

$$E = \frac{\Delta\Pi_t(\%)}{\Delta\text{ВВП}_t(\%)}, \quad (2.1)$$

де: $\Delta\Pi_t(\%)$ — процентна зміна величини податкових надходжень за період часу t ;

$\Delta ВВП_t(\%)$ — процентна зміна ВВП за період часу t .

В свою чергу

$$\Delta\Pi_t(\%) = \frac{\Delta\Pi_t}{\Pi_0}; \frac{\Delta ВВП_t}{ВВП_0} \quad (2.2)$$

де: $\Delta\Pi_t, \Delta ВВП_t$, - зміна величини податкових надходжень і ВВП відповідно за період часу t ;

$\Pi_0, ВВП_0$ — базовий рівень податкових надходжень і ВВП відповідно.

За базу найзручніше брати **середній рівень** податкових надходжень і ВВП.

Тоді:

$$\Delta\Pi_t(\%) = \frac{\Delta\Pi_t}{(\Pi_0 + \Pi_t):2}; \quad (1.3)$$

$$\Delta ВВП_t(\%) = \frac{\Delta ВВП_t}{(ВВП_0 + ВВП_t):2} \quad (1.4)$$

Якщо $E \geq 1$, то і податок (або податкова система) є еластичним, а отже, має значний потенціал автоматичного регулятора, оскільки при цьому більша процентна зміна ВВП веде до більшої процентної зміни податкових надходжень. При $E < 1$ податок (податкова система) є нееластичним.

Аналіз структури бюджету виконується на основі визначення питомих ваг його статей у кожному році. Для розрахунку питомої ваги /-ї статті бюджету в загальній сумі дохідної чи видаткової частини бюджету абсолютне значення відповідної статті зіставляється з абсолютним значенням загальної суми доходів чи видатків бюджету:

$$G_{it} = \frac{x_{it}}{\sum_{i=1}^n x_{it}} \cdot 100\% \quad (2.5)$$

де: G_{it} - питома вага i -ої статті бюджету (доходів чи видатків) у році e ;

x_{it} — абсолютна величина i -ої статті бюджету (доходів чи видатків) у році t ;

$\sum_{i=1}^n x_{it}$ — загальна сума дохідної чи видаткової частин бюджету

в році i ;

n — кількість статей доходів чи видатків бюджету.

Існуюча практика формування місцевих бюджетів зберегла у своїй основі державні функції епохи планового управління, тоді як виконання бюджету здійснюється за умов розвитку ринкових відносин. У результаті бюджети різних рівнів практично перетворено на кошториси, де і дохідна, і видаткова частини не відповідають економічній ситуації, що склалася.

Закінчується перший етап аналізом структури бюджетної системи табл. 2.1

Таблиця 2.1

Структура бюджетної системи України

Показники	Роки			
	-	-	-	-
Видатки зведеного бюджету України, млрд. грн.	-	-	-	-
У тому числі: Державного бюджету, млрд. грн.	-	-	-	-
Бюджету Автономної Республіки Крим і місцевих бюджетів, млрд. грн.	-	-	-	-
Питома вага у зведеному бюджеті України, %	-	-	-	-
У тому числі: Державного бюджету	-	-	-	-
Бюджету Автономної Республіки Крим і місцевих бюджетів	-	-	-	-

Метою другого етапу аналізу є виявлення тенденцій, які склалися в період, що розглядається. За умов поступового еволюційного розвитку економіки з невеликим рівнем інфляції тенденції характеризуються абсолютним і відносним відхиленням показників аналізованого періоду і попереднього. Абсолютні відхилення кожної статті бюджету в динаміці визначаються як різниця їх величини у відповідних періодах за формулою:

$$\Delta x_{it} = x_{it} - x_{i(t-1)} \quad (2.6)$$

де: i — індекс статті бюджету;

t - рік;

Δx_{it} — абсолютна величина зміни i -ї статті бюджету в періоді t відносно попереднього періоду ($t - 1$);

x_{it} — абсолютна величина i -ї статті бюджету в періоді t ;

$x_{i(t-1)}$ - абсолютна величина i -ї статті бюджету в періоді ($t - 1$). Відносні відхилення кожної статті бюджету обчислюються за формулою:

$$T_{it} = \frac{x_{it}}{x_{i(t-1)}} 100\% \quad (2.7)$$

де T_{it} — темп росту величини i -ї статті бюджету у поточному році t відносно базового періоду ($t - 1$).

На третьому етапі аналізу визначається ступінь впливу окремих факторів на статті бюджету здійснюється на основі регресійного аналізу. Так, може бути використана регресійна модель впливу факторів на показник дефіциту бюджету:

$$\Delta DB_t = a_0 + \sum_{j=1}^m R_j * F_{jt} \quad (2.8)$$

де: ΔDB_t — зміна дефіциту бюджету у році t ;

a_0 — постійний член регресивної моделі;

j — екзогенний показник, що впливає на дефіцит бюджету;

m — кількість екзогенних показників (загальноекономічних, позабюджетних);

F_{jt} — величина j -го екзогенного показника (наприклад, ВВП)

у періоді t ;

R_j — коефіцієнт кореляції j -го показника, який характеризує співвідношення дефіциту бюджету та цього екзогенного показника у періоді t .

Можуть вивчатися фактори, що характеризують загальноекономічну ситуацію у країні, а також ті, що характеризують ситуацію поточного періоду, наприклад, розмір дотації у різних галузях, ціни на енергоносії тощо.

Головне призначення бюджету — регулювати розподіл і перерозподіл валового внутрішнього продукту за підрозділами виробництва, галузями економіки, адміністративно-територіальними утвореннями, верствами населення, ґрунтуючись на потребах ринкового господарства відповідно до визначеної фінансової політики. Призначення бюджету знаходить своє відображення в забезпеченні фінансовими ресурсами потреб економічного й соціального розвитку на основі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту в державі. Таке забезпечення має свої особливості. Фінансові ресурси, сконцентровані в бюджеті, не є основним джерелом розвитку економіки і соціальної сфери. [3,5,8,9, 12, 15]

На зазначені цілі спрямовуються насамперед власні ресурси й накопичення підприємницьких структур і населення. Кошти, сконцентровані в бюджеті, виступають як елемент регулювання, стимулювання і гарантії фінансової системи держави.

Держава впливає на розвиток економіки шляхом прямої участі чи завдяки посередницькому регулюванню. Основними формами прямої участі є: бюджетне фінансування конкретних загальнодержавних

структуруювальних інвестиційних програм і кредитування за рахунок коштів бюджету.

Очевидно, що усі ці форми державного втручання в економіку матимуть найбільший успіх, якщо ґрунтуватимуться на постійному вивченні її відтворювального процесу. Сам відтворювальний процес має свої особливості, що потребують нових методів фінансування з бюджету.

Роль бюджету в регулюванні соціальних процесів у державі в кінцевому підсумку зводиться до того, як і кому слугуватимуть результати фінансової стабілізації — реальному поглибленню майнової диференціації населення чи більшою мірою формуванню рівномірного розподілу доходів, становленню середнього класу, який є запорукою стабільності у державі. [3,5,8,9, 12, 15]

3. Методичні підходи розподілу бюджетних коштів в Україні.

3.1 Критерії зарахування установ до бюджетних.

Бюджетна установа - орган, установа чи організація, визначена Конституцією України, а також установа чи організація, створена у встановленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування, яка повністю утримується за рахунок відповідного державного чи місцевих бюджетів. до таких організацій належать школи, клуби, музеї, вищі навчальні заклади, науково-дослідні інститути, дитячі будинки, лікарні, поліклініки, а також центральні та місцеві органи державної влади та державного управління.

Згідно з Бюджетним кодексом бюджетні установи є неприбутковими.

Бюджетні установи належать до одного з різновидів організацій некомерційного характеру, для яких отримання прибутку не є основною їхньою діяльністю.. [3,5,8,9, 12, 15]

Критеріями зарахування установ до бюджетних є:

створення установи органом державної влади (міністерством, відомством тощо) або органом місцевого самоврядування (територіальними громадами міст, сіл, виконавчими органами);

утримання установи за рахунок бюджетних коштів.

Приватні школи, клініки, дитячі садки, вищі навчальні заклади недержавної форми власності, засновниками яких не є органи державної влади або органи місцевого самоврядування і фінансування яких не передбачене за рахунок бюджетних коштів, до бюджетних установ не належать. [3,5,8,9, 12, 15]

Утримують бюджетні установи за рахунок коштів загального та спеціального фондів Державного бюджету України та місцевих бюджетів. Обсяги бюджетних коштів, виділені на утримання бюджетних установ, передбачаю у кошторисі доходів і видатків. Кошторис підтверджує повноваження на отримання доходів і здійснення витрат та визначає обсяг і

напряму використання коштів для виконання певних функцій.

Бюджетні установи мають право вести діяльність виключно в межах асигнувань, затверджених кошторисами і планами асигнувань, дотримуючись фінансово-бюджетної дисципліни і максимальної економії матеріальних засобів і грошових коштів.

Рішення про утворення бюджетної установи приймають відповідні органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування за наявності матеріально-технічної бази і кваліфікованих фахівців. Рішення про створення бюджетної установи обов'язково узгоджують з уповноваженим центральним органом виконавчої влади. [3,5,8,9, 12, 15]

Державна реєстрація бюджетних організацій здійснюється у виконавчому комітеті міської, районної ради, районної міст Києва і Севастополя, державною адміністрацією за їх місцезнаходженням відповідно до вимог Закону України „Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців” від 15.05.2003 р. № 755-IV.

Бюджетні організації ведуть свою діяльність на підставі статуту (положення), що затверджує уповноважений орган (як правило, орган, який прийняв рішення про створення бюджетної установи). Такі установи визнаються юридичною особою з дня реєстрації положення (статуту) і з цього моменту вони можуть від свого імені набувати майнових і особистих немайнових прав та брати зобов'язання, бути позивачами й відповідачами в суді.

Всі установи, які утримують за рахунок коштів бюджету, підлягають обов'язковій реєстрації в органах податкової служби, Пенсійного фонду, фондах соціального страхування.

Бюджетні установи є неприбутковими, тобто одержання прибутку не є їхньою основною метою. Основною метою діяльності бюджетних установ є надання просвітницьких, культурних, наукових, освітніх та інших подібних послуг для суспільного споживання, послуг зі створення системи соціального самозабезпечення громадян та виконання інших завдань, передбачених

установчими документами. Підтвердженням „неприбутковості” бюджетної установи є відповідно оформлені статутні документи, котрі, крім звичних для всіх положень, повинні містити також положення, що діяльність створюваної установи не спрямована на отримання прибутку.

Незважаючи на те, що основна діяльність бюджетних установ не пов'язана з веденням підприємницької діяльності, а отже, і одержанням від неї доходів (хоча вони і можуть отримувати доходи від надання окремих послуг, виконання робіт у випадках, передбачених чинним законодавством), таким організаціям необхідно зареєструватися як неприбуткові організації.

Реєстр неприбуткових установ та організацій створений і ведеться Державною податковою адміністрацією України згідно із Положенням „Про Реєстр неприбуткових організацій (установ)”, затвердженим наказом Державної податкової адміністрації України від 11.07.97. № 232.

3.2 Головні розпорядники бюджетних коштів.

Розпорядники бюджетних коштів – бюджетні установи в особі їхніх керівників, уповноважені на отримання бюджетних асигнувань, взяття зобов'язань і здійснення видатків бюджету. [3,5,8,9, 12, 15]

За обсягом наданих прав розпорядників поділяють на головних розпорядників коштів бюджету та розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня (рис. 3.1).

Рис. 3.1 Структура розпорядників бюджетних коштів

Головні розпорядники бюджетних коштів - бюджетні установи в особі їхніх керівників, які визначаються відповідно до частини першої статті 22 Бюджетного кодексу України та затверджуються законом про державний бюджет або рішенням про місцевий бюджет шляхом встановлення їм бюджетних призначень.

Розпорядник бюджету нижчого рівня - розпорядник, який у своїй діяльності підпорядкований відповідному головному розпоряднику та/або діяльність якого координується через нього.

Розпорядники нижчого рівня, до сфери управління яких належать інші розпорядники нижчого рівня, в процесі складання, розгляду, затвердження та виконання кошторисів застосовують до них положення, визначені для головних розпорядників.

Одержувачі бюджетних коштів - це підприємства і госпрозрахункові організації, громадські та інші організації, що не мають статусу бюджетної установи, які одержують кошти з бюджету як фінансову підтримку або

уповноважені органами державної влади на виконання загальнодержавних програм, надання послуг безпосередньо через розпорядників. [3,5,8,9, 12, 15]

Головними розпорядниками коштів можуть бути винятково:

а) за бюджетними призначеннями, передбаченими законом про Державний бюджет України, - органи, уповноважені відповідно Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України забезпечувати їхню діяльність, в особі їхніх керівників, а також міністерства, інші центральні органи виконавчої влади. Конституційний Суд України, Верховний Суд України та інші спеціалізовані суди; установи та організації, які визначені Конституцією України або входять до складу Кабінету Міністрів України, а також Національна академія наук України, Українська академія аграрних наук України, Академія педагогічних наук України, Академія мистецтв України в особі їхніх керівників;

б) за бюджетними призначеннями, передбаченими бюджетом Автономної Республіки Крим, - уповноважені юридичні особи, що забезпечують діяльність Верховної Ради Автономної Республіки Крим та Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, а також міністерства та інші органи влади Автономної Республіки Крим в особі їхніх керівників;

в) за бюджетними призначеннями, передбаченими іншими місцевими бюджетами, - керівники місцевих державних адміністрацій, виконавчих органів та їх секретарів, керівники головних управлінь, управлінь, відділів та інших самостійних структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, виконавчих органів рад.

Головні розпорядники коштів Державного бюджету України затверджуються законом про Державний бюджет України шляхом встановлення їм бюджетних призначень. [3,5,8,9, 12, 15]

Головні розпорядники коштів місцевих бюджетів визначаються рішенням про місцевий бюджет.

Головний розпорядник бюджетних коштів:

— розробляє план своєї діяльності відповідно до завдань та функцій,

визначених нормативно-правовими актами, виходячи з необхідності досягнення конкретних результатів за рахунок бюджетних коштів;

— розробляє на підставі плану діяльності проект кошторису та бюджетні запити і подає їх Міністерству фінансів України чи місцевому фінансовому органу;

— отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про Державний бюджет України чи рішенні про місцевий бюджет, доводить у встановленому порядку до розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня (одержувачів бюджетних коштів) дані про обсяги асигнувань, забезпечує управління бюджетними асигнуваннями;

— затверджує кошториси розпорядників нижчого рівня, якщо інше не передбачено законодавством;

— здійснює внутрішній контроль за повнотою надходжень, отриманих розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачами бюджетних коштів, і втрачанням ними бюджетних коштів;

— отримує звіти від розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів бюджетних коштів та аналізує ефективність використання ними бюджетних коштів.

Розпорядники мають право провадити діяльність винятково в межах асигнувань, затверджених кошторисами та планами асигнувань, наведено приклад бюджету на 2018-2022 в таб.3.1.

Фінансування бюджетних установ не є незмінним. Протягом останніх двох десятиліть воно здійснювалося за різними методами і формами. До кінця 90-х років бюджетні установи фінансувалися за двома методами: шляхом відкриття кредитів і шляхом перерахування коштів з поточного (основного) рахунка місцевого бюджету на поточні рахунки в установах банку. Шляхом відкриття кредитів здійснювалося фінансування на поточні видатки установ, які утримувалися за рахунок союзного і республіканських бюджетів. Установи, які утримувалися за рахунок бюджетів автономних республік і місцевих бюджетів, фінансувалися за другим методом. [3,5,8,9, 12, 15]

Відкриття кредитів на фінансування видатків установ не супроводжувалося перерахуванням коштів з рахунків бюджетів на рахунки розпорядників кредитів, лише уточнювалися і повідомлялися суми, передбачені на видатки за рахунок бюджету, і надавалося право на отримання цих коштів з банку. Оскільки такий порядок можливий тільки в умовах стійкості і бездефіцитності державного бюджету, від цього методу довелося відмовитися. З 1990 р. в установах галузей соціально-культурного комплексу почав впроваджуватися новий господарський механізм, який передбачав відміну кошторисного фінансування і перехід на фінансування за нормативами бюджетного чи галузевого фінансування, поєднання бюджетних і позабюджетних коштів. Кошти, отримані за рахунок різних джерел, створювали єдиний фонд фінансових коштів. Для зберігання як бюджетних, так і позабюджетних коштів в установах банку відкривався розрахунковий рахунок, а поточні рахунки по бюджету і позабюджетних коштах закривалися. Експеримент з впровадження бюджетного госпрозрахунку не виправдав себе на практиці і був відмінений.

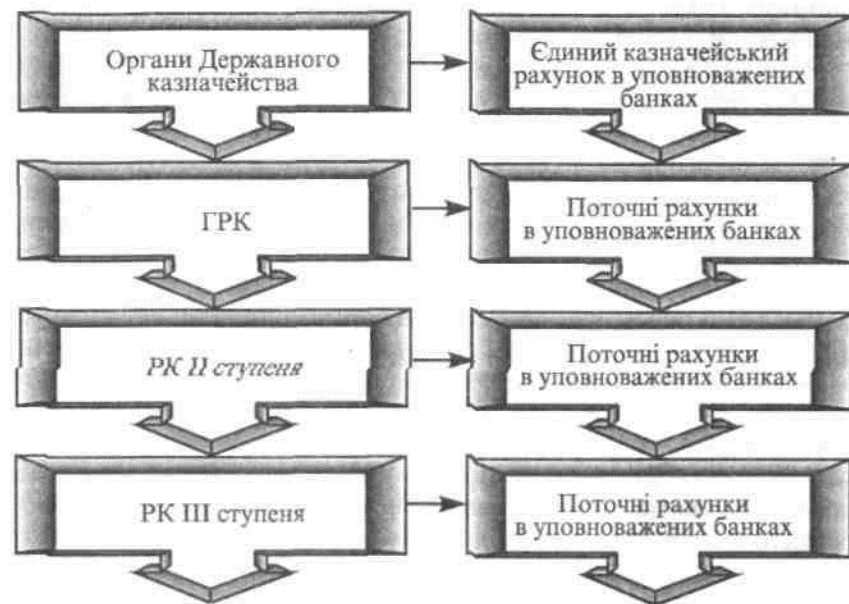

Рис. 3.2 Порядок фінансування за відомчою структурою

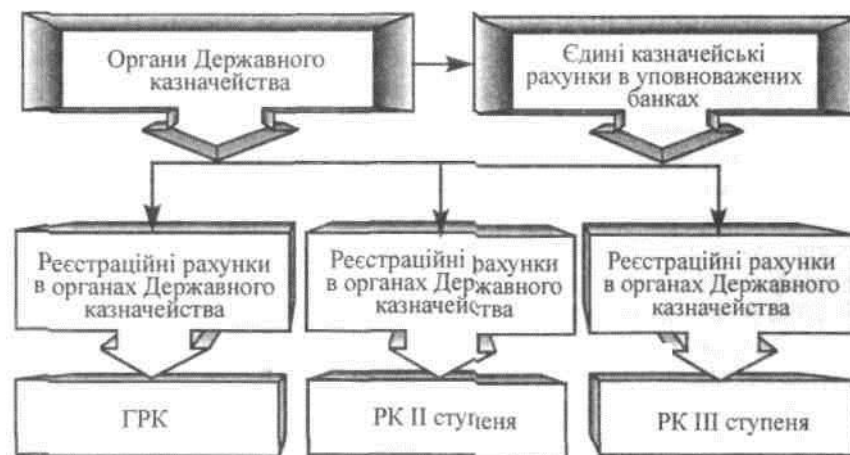

Рис. 3.3 Порядок фінансування через органи Державного казначейства

Таблиця 3.1

Показники державного бюджету на 2018 - 2022 роки

	(млн гривень)				
Найменування показника	2018 рік (факт)	2019 рік (план зі змінами)	2020 рік (план)	2021 рік (план)	2022 рік (план)
I Загальні показники надходжень					
Доходи (з міжбюджетними трансфертами)	920 738,7	1 026 122,3	1 096 646,9	1 197 772,3	1 314 597,0
Загальний фонд	828 211,5	928 498,4	976 159,2	1 073 460,0	1 185 038,2
Спеціальний фонд	92 527,2	97 623,9	120 487,7	124 312,3	129 558,7
Повернення кредитів	6 797,9	9 728,6	8 062,1	7 520,9	7 412,0
Загальний фонд	6 409,6	8 322,3	7 435,3	6 957,0	6 899,4
Спеціальний фонд	388,3	1 406,3	626,8	563,9	512,5
Дефіцит "+" / профіцит "-"	59 251,1	89 989,3	95 130,5	95 315,1	95 495,1
Загальний фонд	45 137,9	69 617,2	73 249,9	72 937,5	72 117,5
Спеціальний фонд	14 113,2	20 372,1	21 880,6	22 377,6	23 377,6
Разом по розділу I	986 787,7	1 125 840,2	1 199 839,6	1 300 608,2	1 417 504,1
II Загальні показники видатків та надання кредитів					
Видатки	985 851,9	1 112 120,4	1 185 321,0	1 285 795,4	1 399 191,8
Загальний фонд	884 166,2	1 005 758,0	1 056 008,8	1 153 154,5	1 263 855,2
Спеціальний фонд	101 685,7	106 362,4	129 312,2	132 640,9	135 336,6
Надання кредитів	8 312,1	13 719,8	14 518,6	14 812,9	18 312,3
Загальний фонд	996,8	679,9	835,6	200,0	200,0
Спеціальний фонд	7 315,3	13 039,9	13 683,0	14 612,9	18 112,3
Разом по розділу II	994 164,0	1 125 840,2	1 199 839,6	1 300 608,2	1 417 504,1

Фінансування всіх бюджетних установ знову стало кошторисним, при цьому бюджетні кошти перераховувалися на поточні (бюджетні) рахунки, що відкривалися в установах банків.

У період становлення ринкової економіки утворилося багато комерційних банків, змінилися функції НБУ в частині виконання державного бюджету, в результаті облік і контроль за витрачанням бюджетних коштів значно погіршилися. Розпорошення бюджетних коштів по багатьох поточних рахунках, відсутність оперативної інформації на всіх рівнях виконання державного бюджету не давали змоги ефективно маневрувати і без того обмеженими коштами. Саме цим пояснюється становлення в Україні органів Державного казначейства.

Відповідно до Тимчасової інструкції про порядок касового виконання державного бюджету за видатками, затвердженої ГУДКУ від 21.03.97 за №28, фінансування бюджетних установ, починаючи з 1997 р., здійснюється за двома формами:

- за відомчою структурою;
- через органи Державного казначейства.

Висновки

Мета виконання кваліфікаційної роботи – управління фінансовими ресурсами в благодійних організаціях.

Після проведеного аналізу, слід виділити основні моменти проведеної роботи. Отже висновки такі.

Бюджет — це фонд фінансових ресурсів, який перебуває у розпорядженні органів виконавчої влади певного рівня й використовується для виконання покладених на них функцій, передбачених конституцією. Економічна сутність бюджету полягає в тому, що виникає об'єктивна необхідність у розподілі й перерозподілі валового внутрішнього продукту між галузями економіки, верствами населення й територіями з метою підвищення ефективності економіки та добробуту громадян. [3,5,8,9, 12, 15]

Бюджет як самостійна економічна категорія є формою існування реальних, об'єктивно обумовлених розподільних відносин, які виконують специфічне призначення — задоволення потреб як суспільства в цілому, так і його адміністративно-територіальних структур у фінансових ресурсах.

Головне призначення бюджету — регулювати розподіл і перерозподіл валового внутрішнього продукту за підрозділами виробництва, галузями економіки, адміністративно-територіальними утвореннями, верствами населення, ґрунтуючись на потребах ринкового господарства відповідно до визначеної фінансової політики.

Призначення бюджету знаходить своє відображення в забезпеченні фінансовими ресурсами потреб економічного й соціального розвитку на основі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту в державі.

Бюджетна установа - орган, установа чи організація, визначена Конституцією України, а також установа чи організація, створена у встановленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування, яка повністю утримується за рахунок відповідного державного чи місцевих бюджетів.

Отже, необхідно здійснювати ефективний розподіл ресурсів , а це означає вибір альтернативних шляхів використання фондів. [3,5,8,9, 12, 15]

Список використаної літератури

1. Закон України “Про Державний бюджет України на 2020 рік” від 23.12.2019 №2285-ІУ
2. Закон [№531/97-ВР] від 1997-09-16 Про благодійництво та благодійні організації редакція від 2012-10-16.
3. Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 228 від 28 лютого 2015 р.
4. Наказ Державного казначейства України від 4 листопада 2014 р №194 «Про затвердження Роз’яснень щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Роз’яснень щодо застосування класифікації кредитування бюджету»
5. Наказ Міністерства фінансів України від 25 грудня 2015 р.№ 347. Про внесення змін та доповнень до Переліку власних надходжень бюджетних установ та організацій.
6. Наказ Міністерства фінансів України від 27.12.18 року № 604 «По бюджетну класифікацію та її запровадження»
7. Актуальні проблеми і напрямки бюджетної політики України. Матеріали наукової дискусії.-К.2017р.
8. Германчук П.К., Петрашко О.І., Ворона О.І. Планування, облік, звітність, контроль у бюджетних установах, державне замовлення та державні закупівлі,- Київ:НПВ-«АВТ», - 2014-593с.(Інтегрований комплекс)
9. Германчук П.К., Стефанюк І.Б., Рубан Н.І., Александров В.Т., Назарчук О.І. Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит,- Київ: НВП – «АВТ»,2014.- 424с(Інтегрований навчально-атестаційний комплекс)
10. Єпіфанов А.О. та ін. Бюджет і фінансова політика України: Навчальний посібник / Єпіфанов А.О., Сало І.В., Д’яконова І.І. – К.: Наукова думка, 2017 – 304с.

11. Колоденко В.О. Політика в області фінансової підтримки регіональних систем охорони здоров'я України. Міфи та реальність // Главний врач . – 2002. - № 2. – С.25-27.
12. Кравченко В.І. Фінанси місцевих органів влади України: Основи теорії та практики.-К. НДФІ, 1997р.
13. Направления изменений в организационно – экономических формах медицинских учреждений за рубежом // Главний врач . – 2003. - №2. – С.68-72.
14. Павлюк К.В. Фінансові ресурси держави.-К.НІОС,2018-173с.
15. Пасічник Ю.В. Бюджетна система: Навчальний посібник. – Черкаси: Відлуння . 2019 р.- 376 с.
16. Пащенко В.М. Підприємницька діяльність та управління фінансами в охороні здоров'я (методичні та нормативні матеріали). Київ – 2003-495с..
17. Ткачук М.И., Заяц Н.Е., Халиевич Л.А. Государственный бюджет: Учебное пособие 1995 р.
18. Цыденмункуева Т.Ч. Целевое использование бюджетных средств // Финансы (рус.). – 2002. – № 9.– С. 32-34.
19. Юрій С.І., Бескид Й.М. та інші. Бюджетна система України: Навчальний посібник, 2000.